

NÆVNEHUS

MILJØVURDERING AF PROJEKTER: AKTUELLE PROBLEMSTILLINGER HOS MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

Dansk Selskab for Miljø og Danske Miljøadvokaters temadag
om miljøvurdering den 10. marts 2022

NÆVNEHUS

HVAD ER MILJØVURDERING (IGEN-IGEN)

- (Screeningsafgørelse efter miljøvurderingslovens § 21)
- En proces, der består af, jf. definitionen i miljøvurderingslovens § 5, nr. 5:
 - a) bygherrens udfærdigelse og fremlæggelse af en **miljøkonsekvensrapport**
 - b) myndighedens gennemførelse af **høringer** af offentligheden
 - c) myndighedens **undersøgelse** af **miljøkonsekvensrapporten mv.**
 - d) myndighedens **begrundede konklusion** om projektets væsentlige indvirkninger på miljøet
 - e) **indarbejdelse** af myndighedens begrundede konklusion i afgørelse om **tilladelse efter § 25** og afgørelse om **tilladelse efter anden lovgivning**, som i regler fastsat i medfør af § 15, stk. 4, **erstatte** en afgørelse om tilladelse efter § 25.
- Afgørelser efter § 25 kan **påklages** til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. § 49, stk. 1.

NÆVNEHUS

OVERSIGT

- Screeningskriterier kontra vurderingskriterier
- Den begrundede konklusion og § 25-tilladelsens betydning i forhold til:
 - Afgørelser, hvor kompetencen efter miljøvurderingsloven er delt (landanlæg for Omø Syd Havmøllepark)
 - Afgørelser efter anden lovgivning, som erstatter § 25-tilladelser (Biogasanlæg i Kværs)
 - Beskyttelse af bilag IV-arter (Baltic Pipe)

NÆVNEHUS

SCREENINGSKRITERIER KONTRA VURDERINGSKRITERIER

NÆVNEHUS

SCREENINGSKRITERIER KONTRA VURDERINGSKRITERIER

- **Screeningsafgørelse** efter miljøvurderingslovens § 21:
 - Myndighedens afgørelse på grundlag af bygherrens ansøgning om, hvorvidt et projekt omfattet af bilag 2 på grund af dets art, dimensioner eller placering er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.
 - Ved vurderingen skal myndigheden tage hensyn til **kriterierne i bilag 6** (bl.a. projektets dimensioner og udformning, forurening og gener, projektets placering, den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der kan forventes at blive berørt, den eksisterende og godkendte arealanvendelse, og arten af og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet).
- Kan **påklages**, for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. § 49, stk. 1.

NÆVNEHUS

SCREENING AF STØJVILKÅR FOR TIVOLI (19/03170)

- Københavns Kommunes afgørelse af 20. februar 2018 om, at ændring af støjniveau ved afholdelse af store koncerter i Tivoli ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse:
 - Vedrører tillæg til § 33-godkendelse, hvor støjgrænsen for 20 af 26 årlige koncerter forhøjes fra 60 dB (A) til 67 dB (A) målt ved nærmelse beboelse
 - Ved vurderingen bl.a. lagt vægt på, at:
 - Tivoli med sin centrale placering i et område med et pulserende byliv og sin historie har en helt særlig betydning som en af landets vigtigste attraktioner,
 - påvirkningen af koncerter på op til 67 dB (A) er af kortvarig karakter,
 - der allerede med den nuværende aktivitet er et støjbidrag, der væsentligt overskrider de vejledende støjgrænser.

NÆVNEHUS

SCREENING AF STØJVILKÅR FOR TIVOLI (19/03170)

- Nævnet ophævede afgørelsen og hjemviste sagen til fornyet behandling:
 - Hensynet til Tivolis helt særlige betydning som en af landets vigtigste attraktioner ikke udgør et sagligt screeningskriterium i henhold til miljøvurderingslovens bilag 6
 - Ændrer ikke herpå, om eventuelt vil kunne indgå ved vurderingen efter miljøbeskyttelseslovens § 33, jf. Miljøstyrelsens vejledning om støj fra forlystelsesparker
 - Formålet med miljøvurderingsreglerne er derimod netop at sikre, at der gennemføres en vurdering af virkningerne på miljøet, som grundlag for beslutningen om at give eller afslå tilladelse til anlægstyper, der kan påvirke miljøet væsentligt.
 - Desuden vægt på, at den væsentlige overskridelse af støjgrænserne fra den eksisterende aktivitet er et forhold, som efter en konkret vurdering vil kunne tale for miljøvurderingspligt, men ikke imod.

NÆVNEHUS

AFGØRELSER, HVOR KOMPETENCEN ER DELT

NÆVNEHUS

AFGØRELSER, HVOR KOMPETENCEN EFTER MILJØVURDERINGSLOVEN ER DELT

- EU-Domstolens dom af 3. marts 2011 i sag C-50/09, Kommissionen mod Irland
 - Kompetencen til at meddele tilladelse til visse projekter var efter den nationale lovgivning delt, idet den lokale planlægningsmyndighed forestod vurderingen af arealanvendelsen, mens forureningsaspekter blev vurderet af det nationale miljøagentur:
 - ”76. Artikel 2, stk. 1, i direktiv 85/337 fastsætter således, at vurderingen af indvirkningen på miljøet skal foretages, »inden der gives tilladelse«. Dette indebærer, at undersøgelsen af et projekts direkte og indirekte virkninger på de i samme direktivs artikel 3 nævnte faktorer og på samspillet mellem disse faktorer skal være foretaget fuldt ud, inden tilladelsen gives.
 - 77. Under disse omstændigheder er der således intet til hinder for, at Irland kan vælge at overlade det til to forskellige myndigheder at virkeliggøre direktivet formål, dvs. dels planlægningsmyndighederne, dels agenturet, dog på betingelse af, at myndighedernes respektive kompetencer og reglerne for deres iværksættelse garanterer, at der foretages en fuldstændig og rettidig vurdering af indvirkningen på miljøet, dvs. inden der gives tilladelse i dette direktivs forstand. [...]
 - 81. Det kan [...] ikke udelukkes, at agenturet som den myndighed, der er kompetent til at træffe afgørelser om projekttilladelser med hensyn til forureningsaspekter, vil træffe afgørelser, uden at der er blevet foretaget en vurdering af indvirkningen på miljøet i overensstemmelse med artikel 2-4 i direktiv 85/337.”

NÆVNEHUS

SAG OM § 25-TILLADELSE TIL LANDANLÆG FOR OMØ SYD HAVMØLLEPARK (19/06849)

- Slagelse Kommunes afgørelse af 3. maj 2019 efter den tidligere VVM-bekendtgørelses § 7, stk. 1, om VVM-tilladelse
 - Op til seks ilandføringskabler på 33-66 kV
 - Udlagt et havmølleområde til den kystnære havmøllepark på ca. 44 km²
 - Samlet VVM-redegørelse for havmølleparken omfattende anlæg på havet, inklusiv kabelkorridor for ilandføringskabler, samt de landbaserede anlæg og installationer.
 - Udarbejdet Natura 2000-konsekvensvurdering, da projektet finder sted i umiddelbar tilknytning til et natura 2000-område, og den foreslåede kabelføring passerer igennem et habitatområde.
 - Afstand fra de nærmeste møller til natura 2000-området på 3 km. På den baggrund konkluderet, at hverken edderfugle, fløjlsænder eller sortænder, der raster indenfor natura 2000-området, vil blive påvirket af fortrængning.

NÆVNEHUS

SAG OM § 25-TILLADELSE TIL LANDANLÆG FOR OMØ SYD HAVMØLLEPARK (19/06849)

- Klager anført, at
 - VVM-tilladelsen var meddelt på utilstrækkeligt grundlag og uden inddragelse af den samlede effekt af landanlæg og selve vindmølleparken,
 - projektet skal ses som en helhed, hvorfor landanlægget og havvindmøllerne skal behandles samhörigt,
 - havvindmølleområdet burde være udpeget som fuglebeskyttelsesområde, og
 - VVM-vurderingen var fagligt svagt funderet og mangelfuld i forhold til vindmølleparkens fortrængningseffekt over for vandfugle og dens effekt som følge af kollisionsrisici.

NÆVNEHUS

SAG OM § 25-TILLADELSE TIL LANDANLÆG FOR OMØ SYD HAVMØLLEPARK (19/06849)

- **Nævnet** fandt, at kommunen ved vurderingen af, om projektet på land kunne tillades efter VVM-bekendtgørelsens § 7, stk. 1, i tilstrækkeligt omfang også havde inddraget påvirkningen fra selve havvindmølleparken:
 - Beføjelsen som kompetent myndighed vedrørende projektet på havet efter VE-loven varetages af Energistyrelsen, og kommunen henvist hertil i afgørelsens begrundelse, hvor den forudsatte kompetenceopdeling klart fremgår.
 - Kommunen allerede i screeningsfases inddraget det forhold, at landdelen af projektet udgør en del af det samlede projekt for en kystnær havvindmøllepark.
 - Udarbejdet en samlet VVM-redegørelse og miljørapport for at imødekomme kravene fra begge myndigheder (kommunen og Energistyrelsen).
 - VVM-redegørelsen behandler både de mulige påvirkninger af det marine miljø og af miljøet på land, idet påvirkningerne anføres i flere tilfælde at ville være sammenfaldende, mens nogle hovedemner anføres kun at ville være relevante for det marine miljø og andre for det terrestriske miljø.
- Afgørelsen **stadfæstet** med bemærkning om, at tilladelsen i henhold til VVM-reglerne ikke må udnyttes, førend der også foreligger en VVM-tilladelse fra Energistyrelsen

NÆVNEHUS

TILLADELSER EFTER
ANDEN LOVGIVNING,
SOM ERSTATTER § 25-
TILLADELSEN

NÆVNEHUS

TILLADELSER EFTER ANDEN LOVGIVNING, SOM ERSTATTER § 25-TILLADELSEN

- Efter miljøvurderingsbekendtgørelsens § 10 **erstattes** en § 25-tilladelse helt eller delvist af bl.a.:
 - En tilladelse efter § 7 eller § 20 i råstofloven.
 - En tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28 eller en godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33.
 - En tilladelse efter § 25 i lov om fremme af vedvarende energi.
- Idet den anden lovgivning anses for at varetage de miljømæssige hensyn og afvejninger, som efter miljøvurderingsreglerne er relevante for det konkrete projekt, jf. udkast til VVM-vejledning
- Forudsætter, at tilladelsen efter anden lovgivning meddeles på baggrund af en miljøvurdering efter miljøvurderingslovens regler, jf. lovens § 15, stk. 3

NÆVNEHUS

TILLADELSER EFTER ANDEN LOVGIVNING, SOM ERSTATTER § 25-TILLADELSEN

- Særligt om **vilkår** efter miljøvurderingslovens § 27, stk. 2 og 3:
 - *”Stk. 2. Myndigheden **kan** stille vilkår for tilladelser, jf. stk. 1, med henblik på opfyldelse af lovens formål. Vilkår skal stå i et rimeligt forhold til projektets art, placering og dimensioner samt omfanget af dets indvirkninger på miljøet. Hvor det er hensigtsmæssigt, kan der anvendes eksisterende overvågningsordninger fra anden EU-lovgivning eller overvågningsordninger fastsat i anden lovgivning eller i medfør af anden lovgivning, hvor det er hensigtsmæssigt i forhold til det konkrete projekt og formålet med overvågningen.*
 - *Stk. 3. Har projektet **væsentlige skadelige indvirkninger** på miljøet, **skal** myndigheden i tilladelsen stille vilkår, jf. stk. 2, for bygherrens **overvågning** heraf.”*
- Bør (skal) ifølge forarbejderne normalt fastsættes i relevante tilladelser efter anden lovgivning, hvis hjemmel heri, jf. L 56 (2020/1)
- Betyder omvendt også, at tilladelsen efter anden lovgivning kun kan erstatte § 25-tilladelsen (helt), hvis alle væsentlige miljøpåvirkninger i miljøvurderingslovens forstand kan reguleres efter den anden lovgivning

NÆVNEHUS

SAG OM § 33-GODKENDELSE FOR BIOGASANLÆG I KVÆRS (19/06267)

- Sønderborg Kommunes afgørelse(r) af 27. juni 2019:
 - Godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33, som erstatter § 25-tilladelsen, for så vidt angår selve biogasanlægget
 - § 25-tilladelse, for så vidt angår projektets vejføring gennem en nærliggende råstofinteresseområde
 - Omfatter etablering af nyt biogasanlæg med kapacitet på 800.000 tons med bygninger, tankanlæg, befæstede arealer og køreveje.
- Påklaget, for så vidt angår bl.a. landskabelig påvirkning, trafik, lokalisering og udledning til recipient (Kværsløkke Bæk).

SAG OM § 33-GODKENDELSE FOR BIOGASANLÆG I KVÆRS (19/06267)

- Nævnet om **landskabelig påvirkning**:
 - Ikke grundlag for at tilsidesætte Sønderborg Kommunes vurdering efter miljøvurderingslovens § 24, stk. 1, hvorefter **miljøkonsekvensrapporten** opfylder lovens krav, for så vidt angår vurderingen af projektets virkninger på **landskabet**, jf. § 20, stk. 4, nr. 4.
 - Vægt på, at bygherre har vurderet, at der vil være en visuel påvirkning fra projektet og konkret beskrevet denne, herunder i forhold til landskabets sårbarhed og ved brug af de foretagne visualiseringer.
 - Endvidere tilstrækkeligt behandlet i kommunens **begrundede konklusion**, hvor bl.a. henviset til lokalplanforslagets bestemmelser for placering af byggeriet, byggehøjder, materialer og farvevalg og krav til afskærmende beplantning, og at projektet dermed vil ligge i et velafgrænset landskabsrum omgivet af beplantning.

NÆVNEHUS

SAG OM § 33-GODKENDELSE FOR BIOGASANLÆG I KVÆRS (19/06267)

- Nævnet om **trafik** (lastbiler gennem mindre byer, trafiktal, støjberegninger):
 - Ikke grundlag for at tilsidesætte Sønderborg Kommunes vurdering efter miljøvurderingslovens § 24, stk. 1, hvorefter **miljøkonsekvensrapporten** opfylder lovens krav, for så vidt angår vurderingen af projektets **trafikale påvirkning**, jf. § 20, stk. 4, nr. 1.
 - Herunder ikke grundlag for at kræve beregning af vejstøj.
 - Endvidere tilstrækkeligt behandlet i kommunens **begrundede konklusion**. Vægt på, at kommunen blandt på baggrund af den forventede **begrænsede stigning i støjbidraget** fra lastbiler har vurderet, at der i VVM-tilladelsen ikke skal fastsættes vilkår til trafikstøj.

SAG OM § 33-GODKENDELSE FOR BIOGASANLÆG I KVÆRS (19/06267)

- Nævnet om **lokalisering** (vejledende afstandskrav i Håndbog for miljø og planlægning, afstandsangivelser):
 - **Miljøvurderingsloven** fastlægger **ikke grænser** for, hvad myndighederne kan beslutte af politiske, økonomiske eller andre grunde.
 - Derimod forudsætter en **godkendelse** efter **miljøbeskyttelseslovens § 33**, at virksomheden kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 18, stk. 1, nr. 2.
 - Ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering, hvorefter virksomheden er lokaliseret i overensstemmelse hermed. Vægt på, at det vejledende afstandskrav på 500 m til nærmeste boligområde for virksomheder i klasse 7 er iagttaget, og at kommunen konkret har vurdereret, at de vejledende grænseværdier for støj og lugt ved samtlige boliger er overholdt.

NÆVNEHUS

SAG OM § 33-GODKENDELSE FOR BIOGASANLÆG I KVÆRS (19/06267)

- Nævnet om udledning til **recipient** (belastning af Kværsløkke Bæk):
 - *”Det fremgår af **miljøbeskyttelseslovens** § 34, stk. 5, at spørgsmål om **tilladelse til udledning af spildevand** direkte til vandløb, søer eller havet fra en listevirksomhed skal behandles samtidig med afgørelsen om godkendelse efter lovens kapitel 5 og indgår i godkendelsen efter § 33, og at vilkår for udledningen af spildevand skal behandles efter reglerne i samme kapitel.*
 - *Projektets miljømæssige påvirkning fra **spildevandsudledning** skal også indgå i en miljøvurdering efter **miljøvurderingsloven**, for så vidt at påvirkningen må anses for væsentlig. Myndigheden skal ved tilladelsen til projektet efter miljøvurderingsreglerne i nødvendigt omfang endvidere fastsætte **vilkår** til sikring af, at de underliggende forudsætninger for vurderingen vil kunne opfyldes.*
 - *Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker, at hensynet til miljøvurdering af projektets spildevandsudledning generelt må anses for tilgodeset ved de krav, der stilles til myndighedens sagsoplysning og vurderinger ved fastsættelsen af vilkår for udledningen af spildevand efter miljøbeskyttelseslovens § 34, stk. 5.”*

NÆVNEHUS

SAG OM § 33-GODKENDELSE FOR BIOGASANLÆG I KVÆRS (19/06267)

- Nævnet om udledning til **recipient** (belastning af Kværsløkke Bæk):
 - Ikke enig med Sønderborg Kommune i, at det umiddelbart kan lægges til grund, at den naturlige afstrømning til vandløbet er 1 l/s pr. reduceret ha, og at den tilladte udledningshastighed kan være 5 l/s, uden at dette vil være i strid med vandløbets hydrauliske kapacitet, jf. vilkår.
 - Henvist til DMU-rapport 340, hvorefter medianmaksimumafstrømningen i området er omkring 0,6 l/s/ha. Kommunen endvidere selv lagt til grund, at et sammenligneligt vandløb havde en middel maksimal afstrømning på 0,57 l/s/ha, og at det med nogen forsigtighed kunne overføres til andre vandløb i kommunen.
 - Udledningstilladelsen lider derfor af en **væsentlig retlig mangel**, idet kommunen først skulle have foretaget en konkret vurdering af den naturlige afstrømning til vandløbet og vandløbets hydrauliske kapacitet.
 - § 33-godkendelsen opfylder derfor heller ikke betingelserne for at kunne erstatte en § 25-tilladelse, for så vidt angår udledning af spildevand.

NÆVNEHUS

SAG OM § 33-GODKENDELSE FOR BIOGASANLÆG I KVÆRS (19/06267)

- Nævnet **ophævede** derfor afgørelsen om godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 og § 25-tilladelse og hjemviste sagen til fornyet behandling hos førsteinstansen.

NÆVNEHUS

OVERHOLDELSE AF HABITATREGLERNE

MARTS 2022

BILAG IV-ARTER REGELGRUNDLAGET

- **Habitatdirektivets** artikel 12, stk. 1, pålægger medlemsstaterne at indføre en **streng beskyttelsesordning** i det naturlige udbredelsesområde for de **dyrearter**, der er nævnt i direktivets **bilag IV**
- Omfatter blandt andet **forbud** mod **beskadigelse** eller **ødelæggelse** af **yngle-** eller **rasteområder**, jf. artikel 12, stk. 1, litra d
- Der må derfor ikke gives tilladelse til et projekt efter bl.a. miljøvurderingslovens § 25 (VVM-tilladelse), hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arter.
- Beskyttelsen kan **fraviges** efter habitatdirektivets artikel 16, hvis der ikke findes nogen anden brugbar løsning, og fravigelsen ikke hindrer opretholdelse af den pågældende bestands bevaringsstatus (f.eks. ved brug af kompensationsforanstaltninger).

BILAG IV-ARTER REGELGRUNDLAGET

- Ved et **yngle- eller rasteområde** forstås en samling ("**netværk**") af lokaliteter, hvor en bestand af en art yngler eller raster
- Om et yngle- eller rasteområde beskadiges eller ødelægges, afhænger af, om den **økologiske funktionalitet** af netværket kan opretholdes på mindst samme niveau som hidtil
- Et umiddelbart skadeligt projekt vil således fortsat kunne tillades, hvis den fortsatte økologiske funktionalitet opretholdes ved hjælp af **afværgeforanstaltninger**
- Det kræver dog en **høj grad af sikkerhed** for, at afværgeforanstaltningerne virker i tilstrækkeligt omfang, og der skal fastsættes **klare vilkår** herom i de konkrete sager
- Adskiller sig fra kompensationsforanstaltninger efter artikel 16

NÆVNEHUS

BALTIC PIPE-PROJEKTETS LANDDEL

- Klage over Miljøstyrelsens § 25-tilladelse (VVM-tilladelse) af 12. juli 2019 til etablering af projektet.
 - Ca. 210 km gasledninger
 - Kompressorstation mv. ved Everdrup

BALTIC PIPE-PROJEKTETS LANDDEL

- Navnlig faktisk påvirkning af yngle- og rasteområder for **birkemus**, hvor reder og overvintringsområder graves væk.
- Vilkår om **afværgeforanstaltninger** i form af **visuel inspektion** og opstilling af **planker** i ledningsgrave samt **afrømning af muld** før anlægsarbejdets påbegyndelse
- Miljøstyrelsen vurderet, at der ved passende brug af de foreslåede **afværgeforanstaltninger**, ikke vil ske en væsentlig negativ påvirkning af den økologiske funktionalitet i **birkemusens** yngle- og rasteområder.

BALTIC PIPE-PROJEKTETS LANDDEL

- Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 31. maj 2021:
 - Afværgeforanstaltninger navnlig vedrørende **birkemus** tog sigte på at undgå drab af **enkeltindivider**, men **ikke** mod opretholdelse af yngle- eller rasteområdets **økologiske funktionalitet** som sådan.
 - Samlet var der ikke den fornødne høje grad af sikkerhed for, at projektet ikke ville beskadige yngle- eller rasteområder for bilag IV-arterne **birkemus**, **hasselmus** og arter af **flagermus**.
 - § 25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) blev herefter ophævet og hjemvist til fornyet behandling

NÆVNEHUS

AFRUNDING

- Myndighedens begrundede konklusion, som indarbejdes i § 25-tilladelsen (eller i en tilladelse efter anden lovgivning, som erstatter denne) bør f.eks.:
 - Forholde sig til alle projektets væsentlige miljømæssige påvirkninger samt behovet og hjemmelsgrundlaget for eventuelle vilkår
 - Forholde sig til en eventuel kompetencefordeling
 - Forholde sig til overholdelsen af habitatreglerne

NÆVNESES HUS

